

VAI TRÒ CỦA TIẾNG VIỆT TRONG VIỆC HỘI NHẬP VĂN HÓA CỦA HỌC VIÊN CAMPUCHIA MỘT TRƯỜNG ĐẠI HỌC Ở VIỆT NAM

Hồ Thị Bích Thảo, Lê Thị Thu Phương, Hồ Vũ Thu Giang, Trần Hòa Mi
Đại học An ninh nhân dân

Tóm tắt: Tiếng Việt không chỉ là công cụ giao tiếp, mà còn là cầu nối văn hóa giúp học viên hiểu sâu hơn về lịch sử, giá trị văn hóa và phong tục tập quán của Việt Nam. Bài viết tập trung vào mối quan hệ giữa ngôn ngữ và văn hóa, đồng thời nêu bật các thách thức mà học viên gặp phải, như sự khác biệt về ngữ âm và ngữ pháp, và phân tích vai trò của tiếng Việt đối với quá trình hội nhập văn hóa của học viên Campuchia tại Việt Nam. Từ đó, bài viết đề xuất các giải pháp về đào tạo giáo viên và hỗ trợ người học nhằm thúc đẩy quá trình hội nhập ngôn ngữ và văn hóa hiệu quả hơn dành cho học viên Campuchia tại Việt Nam.

Từ khóa: văn hóa, học viên Campuchia, tiếng Việt.

THE ROLE OF VIETNAMESE LANGUAGE IN THE CULTURAL INTEGRATION OF CAMBODIAN STUDENTS AT A UNIVERSITY IN VIETNAM

Ho Thi Bich Thao, Le Thi Thu Phuong, Ho Vu Thu Giang, Tran Hoa Mi
People's Security Academy

Abstract: Vietnamese is not only a communication tool but also a cultural bridge that helps students gain a deeper understanding of the history, cultural values, and customs of Vietnam. This article focuses on the relationship between language and culture, highlighting the challenges faced by students, such as differences in phonology and grammar, and analyzes the role of Vietnamese in the cultural integration process of Cambodian students in Vietnam. From there, the article proposes solutions on teacher training and learner support to promote a more effective language and cultural integration process for Cambodian students in Vietnam.

Keywords: culture, Cambodian students, Vietnamese language.

Nhận bài: 06/02/2025

Phản biện: 21/02/2025

Duyệt đăng: 25/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nelson Mandela từng nói: “Nếu bạn nói với một người bằng ngôn ngữ họ hiểu, điều đó sẽ đi vào đầu họ. Nhưng nếu bạn nói với họ bằng ngôn ngữ của chính họ, điều đó sẽ đi vào trái tim họ.” Câu nói này nhấn mạnh vai trò quan trọng của ngôn ngữ không chỉ là phương tiện giao tiếp mà còn là cầu nối đưa người học vào sâu trong văn hóa của quốc gia sử dụng ngôn ngữ đó. Ngôn ngữ là những từ ngữ mà còn chứa đựng những giá trị, truyền thống và cách nhìn nhận thế giới của một dân tộc. Việc học ngôn ngữ, do đó, không chỉ là nắm bắt các quy tắc ngữ pháp và từ vựng mà còn là cơ hội để khám phá và hòa nhập với văn hóa của cộng đồng sử dụng ngôn ngữ đó.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay, việc học một ngôn ngữ mới trở thành công cụ quan trọng để hội nhập và phát triển cá nhân. Đối với học viên Campuchia sinh sống và học tập tại Việt Nam nói chung, tiếng Việt không chỉ là ngôn ngữ giao tiếp hàng ngày mà còn là chìa khóa giúp họ hòa nhập sâu sắc hơn vào đời sống văn hóa, xã hội của đất nước này. Việc hiểu và sử dụng thành thạo tiếng Việt giúp học viên Campuchia không chỉ nắm bắt thông tin, giao tiếp một cách hiệu quả mà còn thấu hiểu những giá trị văn hóa, lịch sử, và phong tục tập quán của Việt Nam. Bài viết sẽ

tập trung phân tích vai trò của việc thúc đẩy quá trình hội nhập văn hóa đối với việc học tiếng Việt, đồng thời nêu bật những thách thức và cơ hội mà của học viên Campuchia tại Việt Nam gặp phải trong quá trình này.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Ngôn ngữ và văn hóa: Mối quan hệ chặt chẽ

Ngôn ngữ và văn hóa là hai yếu tố không thể tách rời, vì theo Võ Trung Định (2017) và Nguyễn Hoa (2018), ngôn ngữ là phương tiện chính giúp truyền tải các giá trị văn hóa, phong tục và tư duy của một dân tộc. Khi một người học ngôn ngữ mới, họ không chỉ nắm bắt cấu trúc và từ vựng của ngôn ngữ đó mà còn tiếp cận sâu sắc với nền văn hóa của cộng đồng sử dụng ngôn ngữ (Hoàng Thị Liễu Trang, 2018). Đối với học viên Campuchia, học tiếng Việt không chỉ là công cụ để giao tiếp mà còn là cách để họ khám phá và hiểu rõ hơn về văn hóa Việt Nam. Ngôn ngữ này thể hiện bản sắc dân tộc Việt qua nhiều khía cạnh như lễ hội, nghi lễ, văn chương và đời sống.

Ngôn ngữ không chỉ đóng vai trò là phương tiện giao tiếp mà còn là cầu nối văn hóa, giúp người học thấm nhuần các giá trị tinh thần, tư duy và lối sống của người bản địa. Với học viên Campuchia sinh sống tại Việt Nam, việc thành thạo tiếng Việt

giúp họ dễ dàng hiểu được những tập tục, cách cư xử, và thậm chí là những câu chuyện dân gian của người Việt. Ví dụ, khi hiểu được ý nghĩa của các từ ngữ và cách diễn đạt liên quan đến các dịp lễ Tết truyền thống, học viên Campuchia có thể tham gia và đóng góp vào các hoạt động xã hội, tạo mối liên kết bền vững với cộng đồng Việt Nam.

2.2. Tiếng Việt như công cụ hội nhập xã hội

Tiếng Việt đóng vai trò là công cụ quan trọng giúp học viên Campuchia hội nhập vào đời sống xã hội một cách hiệu quả. Việc sử dụng tiếng Việt thành thạo giúp họ dễ dàng tiếp cận các dịch vụ công cộng, tham gia vào các hoạt động văn hóa và xã hội, từ đó xây dựng mối quan hệ thân thiện với người dân bản địa. Hội nhập không chỉ dừng lại ở việc biết ngôn ngữ mà còn yêu cầu khả năng tương tác với các yếu tố xã hội khác như lối sống, phong tục tập quán và quan hệ cộng đồng. Tiếng Việt là chiếc cầu nối giúp học viên Campuchia vượt qua những rào cản ban đầu khi tiếp xúc với văn hóa Việt Nam.

Ngoài ra, việc nắm vững tiếng Việt còn mang lại nhiều cơ hội phát triển cá nhân cho học viên Campuchia. Họ có thể học hỏi thêm những kiến thức mới từ hệ thống giáo dục và truyền thông Việt Nam. Bên cạnh đó, tiếng Việt còn giúp họ tăng cường sự tự tin trong các mối quan hệ hằng ngày, từ việc giao tiếp với những người xung quanh cho đến tham gia các sự kiện cộng đồng. Qua đó, tiếng Việt không chỉ là ngôn ngữ giao tiếp mà còn là phương tiện để học viên Campuchia hòa nhập và khẳng định mình trong xã hội Việt Nam.

2.3. Những khó khăn trong quá trình học tiếng Việt

Quá trình học tiếng Việt đối với học viên Campuchia gặp không ít khó khăn do sự khác biệt về ngữ pháp, ngữ âm và cấu trúc câu giữa hai ngôn ngữ. Tiếng Việt có các âm thanh, thanh điệu và hệ thống dấu phức tạp, gây trở ngại cho học viên Campuchia trong việc phát âm chính xác và hiểu được các ngữ cảnh giao tiếp khác nhau. Những khác biệt về ngữ pháp cũng khiến việc học tiếng Việt trở nên thách thức hơn, đòi hỏi người học phải nắm vững cách chia động từ, tính từ, và cách sử dụng từ ngữ trong các tình huống khác nhau. Thêm vào đó, việc thiếu các tài liệu học tiếng Việt chất lượng cũng là một yếu tố cản trở sự tiến bộ của họ.

Ngoài ra, sự khác biệt về văn hóa giữa hai quốc gia cũng là một yếu tố làm cho việc học tiếng Việt trở nên khó khăn hơn. Học viên Campuchia có thể gặp khó khăn trong việc hiểu và thích nghi với các quy chuẩn xã hội, cách cư xử, và lối sống của người Việt. Ví dụ, nhiều từ ngữ tiếng Việt mang ý

nghĩa văn hóa sâu sắc mà chỉ có thể hiểu nếu người học đã thấm nhuần văn hóa Việt Nam. Sự không đồng nhất trong việc hiểu ngôn ngữ và văn hóa có thể khiến học viên Campuchia cảm thấy xa lạ và khó hòa nhập vào cộng đồng, tạo ra cảm giác cô lập trong một xã hội mà họ chưa hoàn toàn hiểu rõ.

2.4. Những cơ hội và lợi ích khi học tiếng Việt

Học tiếng Việt mang lại nhiều lợi ích và cơ hội cho học viên Campuchia. Đầu tiên, việc nắm vững ngôn ngữ giúp học viên có cơ hội tham gia sâu hơn vào các lĩnh vực quan trọng như giáo dục, kinh tế và chính trị. Thông qua việc sử dụng tiếng Việt, có thể tiếp cận nguồn thông tin phong phú từ sách báo, truyền hình, và các kênh truyền thông khác, giúp mở rộng kiến thức và nâng cao trình độ học vấn. Trong lĩnh vực kinh tế, học viên Campuchia có thể dễ dàng tìm kiếm việc làm, khởi nghiệp hoặc mở rộng mối quan hệ đối tác với người Việt.

Học tiếng Việt tăng khả năng hòa nhập văn hóa và xây dựng mối quan hệ xã hội. Khi học viên Campuchia thành thạo tiếng Việt, có thể dễ dàng tham gia vào các hoạt động văn hóa, xã hội, từ đó tăng cường sự gắn kết và hiểu biết giữa hai dân tộc. Ngoài ra, tiếng Việt còn giúp học viên tự tin hơn trong việc giao tiếp và giải quyết các vấn đề hàng ngày, như khi đi mua sắm, sử dụng dịch vụ y tế, hỏi đường đi hoặc các tình huống giao tiếp khác. Tiếng Việt không chỉ mang lại cơ hội phát triển cá nhân mà giúp học viên Campuchia có được một cuộc sống và thời gian học tập ổn định và thuận lợi tại Việt Nam.

2.5. Tiếng Việt trong đời sống hàng ngày của học viên Campuchia

Tiếng Việt đã trở thành một phần trong đời sống hàng ngày của học viên Campuchia. Từ những công việc hàng ngày như mua sắm, giao tiếp, cho đến việc sử dụng các dịch vụ công cộng, tiếng Việt đóng vai trò quan trọng giúp họ dễ dàng thích nghi với môi trường sống mới. Thành thạo tiếng Việt giúp họ hiểu được cách thức hoạt động của xã hội Việt Nam và giúp họ dễ dàng giải quyết những vấn đề thường ngày một cách nhanh chóng và hiệu quả.

Tiếng Việt là ngôn ngữ của các mối quan hệ cá nhân và xã hội. Học viên Campuchia không chỉ sử dụng tiếng Việt trong công việc mà còn trong các mối quan hệ thân thiết với bạn bè, đồng nghiệp và hàng xóm. Điều này giúp họ duy trì và phát triển các mối quan hệ xã hội, từ đó thúc đẩy sự gắn kết và hòa nhập vào cộng đồng. Ngoài ra, thành thạo tiếng Việt giúp hiểu rõ hơn về văn hóa, phong tục, và những giá trị truyền thống của người Việt, từ đó tạo điều kiện cho tham gia vào các sự kiện văn hóa địa phương như lễ hội, cưới hỏi và các buổi tiệc...

2.6. Đào tạo giáo viên và hỗ trợ người học tiếng Việt

Một trong những yếu tố quan trọng giúp học viên Campuchia học tiếng Việt hiệu quả là sự đào tạo giáo viên và các chương trình giáo dục hỗ trợ. Để học viên Campuchia tiếp thu ngôn ngữ một cách tốt nhất, giáo viên cần được trang bị kiến thức về ngôn ngữ học và văn hóa đặc thù của học viên Campuchia. Các giáo viên cần phải hiểu rõ những thách thức mà người học phải đối mặt và sử dụng các phương pháp giảng dạy phù hợp để giúp họ vượt qua những khó khăn đó. Việc đào tạo giáo viên chuyên sâu về ngôn ngữ và văn hóa Việt sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho học viên Campuchia học tiếng Việt một cách hiệu quả và tự nhiên.

Bên cạnh đó, các chương trình hỗ trợ học tiếng Việt cần phải được thiết kế đặc biệt dành riêng cho học viên Campuchia. Các chương trình này nên bao gồm các bài học liên quan đến cuộc sống hàng ngày, giúp người học áp dụng ngay ngôn ngữ vào thực tế. Ngoài ra, việc cung cấp các tài liệu học tiếng Việt phong phú và đa dạng cũng đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập của họ. Các lớp học ngôn ngữ cần tạo ra môi trường học tập thân thiện, khuyến khích giao tiếp và thực hành ngôn ngữ thường xuyên, từ đó giúp học viên Campuchia tự tin hơn khi sử dụng tiếng Việt trong cuộc sống hằng ngày.

2.7. Thảo luận

Phần thảo luận tập trung phân tích sâu hơn về vai trò của tiếng Việt trong việc hỗ trợ học viên Campuchia hòa nhập văn hóa và xã hội Việt Nam, đồng thời xem xét những thách thức mà họ phải đối mặt trong quá trình học ngôn ngữ. Qua đó, chúng ta sẽ thấy rõ các yếu tố ngôn ngữ, văn hóa, cũng như chính sách hỗ trợ đã và đang ảnh hưởng như thế nào đến quá trình hội nhập của học viên Campuchia. Ngoài ra, phần này cũng đề cập đến những giải pháp nhằm cải thiện tình hình và tạo điều kiện thuận lợi hơn cho người học tiếng Việt trong tương lai.

Đối với học viên Campuchia, học tiếng Việt không chỉ đơn giản là việc nắm bắt ngôn ngữ mà còn đòi hỏi sự hiểu biết sâu sắc về văn hóa và các

quy tắc xã hội của Việt Nam. Một trong những thách thức lớn nhất là sự khác biệt về ngữ âm và cấu trúc ngôn ngữ. Tiếng Việt là một ngôn ngữ đơn âm tiết và có hệ thống dấu, thanh điệu phức tạp, trong khi tiếng Khmer của Campuchia lại thuộc ngữ hệ khác và không có những yếu tố này. Điều này tạo ra rào cản lớn trong việc phát âm chính xác và hiểu rõ ý nghĩa của các từ vựng trong tiếng Việt. Bên cạnh đó, sự thiếu hụt về tài liệu giảng dạy phù hợp và giáo viên có chuyên môn giảng dạy cho học viên Campuchia làm cho quá trình học tiếng Việt trở nên khó khăn hơn. Tuy nhiên, bên cạnh những thách thức, học tiếng Việt mang lại nhiều cơ hội quan trọng. Học viên Campuchia có thể sử dụng tiếng Việt như công cụ để giao tiếp, làm việc và tham gia các hoạt động xã hội, từ đó mở rộng mối quan hệ và hòa nhập tốt hơn vào cộng đồng. Ngoài ra, việc học tiếng Việt giúp học viên Campuchia hiểu và tôn trọng các giá trị văn hóa của Việt Nam, từ đó góp phần vào việc xây dựng mối quan hệ tốt đẹp giữa hai dân tộc. Sự giao thoa ngôn ngữ và văn hóa không chỉ thúc đẩy quá trình hội nhập mà còn tạo ra cơ hội học hỏi lẫn nhau, giúp học viên Campuchia và người Việt có cơ hội hiểu sâu sắc hơn về văn hóa của nhau.

Như vậy, học tiếng Việt của học viên Campuchia không chỉ là vấn đề ngôn ngữ và là quá trình học hỏi và hòa nhập văn hóa. Dù gặp nhiều thách thức, nhưng với sự hỗ trợ từ các chính sách giáo dục, học viên Campuchia hoàn toàn có thể nắm bắt và phát triển khả năng tiếng Việt, từ đó hòa nhập tốt hơn vào xã hội Việt Nam và xây dựng một cuộc sống bền vững tại đây.

III. KẾT LUẬN

Tiếng Việt đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc hội nhập văn hóa của học viên Campuchia tại Việt Nam. Việc nắm vững tiếng Việt không chỉ giúp họ giao tiếp hiệu quả mà còn mở ra nhiều cơ hội để hòa nhập và phát triển trong xã hội Việt Nam. Tuy quá trình học tiếng Việt còn gặp nhiều khó khăn, nhưng với sự hỗ trợ của Nhà trường, các thầy cô giáo và các chương trình đào tạo ưu việt nhất, học viên Campuchia có thể vượt qua những thử thách, rào cản về ngôn ngữ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Võ Trung Định (2017). Phân tích ngữ dụng trong dịch thuật từ góc độ giao tiếp liên văn hóa. *Hội thảo Quốc tế nghiên cứu Liên ngành về Ngôn ngữ và giảng dạy Ngôn ngữ lần thứ IV*.
2. Nguyễn Hoa (2018). Giá trị văn hoá: Một số hàm ý cho nghiên cứu ngôn ngữ trên cơ sở giá trị văn hoá và giao tiếp liên văn hoá. *VNU Journal of Foreign Studies*, 34(1).
3. Hoàng Thị Liễu Trang (2018). Yếu tố văn hóa trong giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường đại học ngoại ngữ, đại học Huế.